

РЕШЕНИЕ

№ 53

гр. Бургас , 23.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на четиринадесети юли, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Албена Янч. Зъбова Кочовска
Членове: Калина Ст. Пенева
Кремена Ил. Лазарова

при участието на секретаря Елена П. Георгиева
като разгледа докладваното от Калина Ст. Пенева Въззивно гражданско дело
№ 20212000500244 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл.258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс.

С решение № 23/18.11.2020 год. по гр.д.№ 106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд :

е осъдена Прокуратурата на Република България с адрес: гр.С., бул."Витоша" №2, представлявана от Главния прокурор Ив.Г., **да заплати** на Н. СТ. Н. от ****, ЕГН *****, със съдебен адресат адв.А.К. с адрес ****, на основание **чл.2, ал.1, т.2 ЗОДОВ сумата 500 лв.** /петстотин лева/ - обезщетение за нарушение по чл.5, §2 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи на правата на ищеца при задържането му на 07.06.2012г., **ведно със законната лихва** върху сумата, считано от 03.02.2017 г., до окончателното ѝ изплащане, като **е отхвърлен искът** за разликата над сумата 500 лв. **до предявения размер от 2000 лв.**

е осъдена Прокуратурата на Република България, **да заплати** на Н. СТ. Н., на основание **чл.2, ал.1, т.3, вр. с т.1 от ЗОДОВ сумата 60 000 лв.** /шестдесет хиляди лева/, представляваща обезщетение за **неимуществени**

вреди от незаконно повдигнати обвинения за извършени престъпления по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК, за които престъпления ищецът Н.Н. е оправдан с влязла в сила присъда на СлВС по НОХД №208/2015г., **ведно със законната лихва** върху сумата, считано от 03.02.2017г. до окончателното ѝ изплащане.

е осъдена Прокуратурата на Република България, **да заплати** на Н. СТ. Н., **на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ сумата 11 156,06 лв.** /единадесет хиляди сто петдесет и шест лева и шест ст./, представляваща обезщетение за **имуществени вреди** от незаконно повдигнати обвинения за извършени престъпления по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК, за които престъпления ищецът Н.Н. е оправдан с влязла в сила присъда на СлВС по НОХД №208/2015г., **ведно със законната лихва** върху сумата, считано от 03.02.2017г. до окончателното ѝ изплащане, като **е отхвърлен** искът за разликата над сумата 11 156,06 лв. **до предявения размер от 59 940,02 лв.**

е отхвърлен предявения от Н. СТ. Н., против Прокуратурата на Република България, **иск по чл.26 от ЗОДОВ за заплащане на сумата 25 000 лв.** - обезщетение за нарушаване правото на ищеца на разглеждане на делото в разумен срок.

осъдена е Прокуратурата на Република България **да заплати** на Н. СТ. Н., **на основание чл.78, ал.1 от ГПК** направените от него разноски **пред първата инстанция в размер на сумата 1 302,23 лв.**

1 . Подадена **е въззивна жалба** от Прокуратурата на Република България с адрес: гр.С., бул."Витоша" №2, срещу решението в частта, с която претенцията на ищеца за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ е уважена изцяло за сумата от 60 000 лв. Твърди се, че решението в обжалваната част относно размера на присъденото обезщетение е неправилно и необосновано, тъй като не отговаря на принципа на справедливостта и на конкретно установените по делото обстоятелства. Сочи се, че окръжният съд е взел отношение по всички релевантни критерии относно претендираното обезщетение, но не е отчел съдебната практика по аналогични случаи. Цитирано е решение №227/15.04.2020 год. по гр.д. №4674/2018 год. на ВКС, 4 г.о., при което в сходна хипотеза, но при разлика

относно значително по-голяма тежест на релевантните критерии, ВКС е определил същия размер на обезщетение. Твърди се, че обезщетение от 60 000 лв. за претърпените от ищеца неимуществени вреди по т.3 се явява несправедливо завишено. Направено е искане за намаляване на размера на обезщетението до съответния справедлив размер. Не се сочи конкретен размер.

В дадения срок **е постъпил отговор** на въззивната жалба от насрещната страна Н. СТ. Н. от ****, ЕГН *****, чрез процесуален представител адв.А.К., в който е посочено, че възраженията на ответника по иска са неоснователни, а решението е правилно в обжалваната от него част и следва да се потвърди от въззивния съд. Посочено е, че предвид разликата в конкретно установените по делото факти и тези по цитираното от въззивника-ответник решение на ВКС, последното е неотносимо към настоящия спор. Изложени са конкретни обстоятелства относно различията в двата казуса, сочи се, че фактите по настоящото дело са правилно оценени от окръжния съд, а поради неоснователност на възраженията, въззивната жалба подадена от въззивника-ответник следва да бъде оставена без уважение.

2. Подадена е въззивна жалба от Н. СТ. Н. от ****, ЕГН *****, чрез процесуален представител адв.А.К., **срещу решението в отхвърлителните му части**. В тези части решението е обжалвано като неправилно.

а/Твърди се, че при отхвърляне на претенцията за неимуществени вреди по **чл.2, ал.1, т.2** от ЗОДОВ за сумата над 500 лв. до 2000 лв. съдът не е отчел, че сумата от 500 лв. не е достатъчна да обезвреди болките и страданията, които ищецът е претърпял в резултат на нарушаване на правата му по чл.5, пар.2-4 от Конвенцията. Твърди се, че съдът не е отчел задържането на ищеца на работното му място, липсата на предварително призоваване за разпит преди принудителното довеждане и непредоставена възможност за уведомяване на членовете на семейството за принудителното задържане. Соци се отклонение от справедливия размер установен в съдебната практика-Решение № 178/29.07.2015 год. по гр.д.№6693/2014 год. на ВКС, 4 г.о.

б/Твърди се, че при отхвърляне на претенцията за имуществени вреди

по **чл.2, ал.1, т.3** от ЗОДОВ, за сумата над 11 156,06 лв., до претендирания размер от 59 940,02 лв. съдът неправилно е счел за неоснователна претенцията за обезщетение за пропуснати ползи от неполучени обезщетения при освобождаването на ищеца от военна служба. Твърди се, че за установяване на причинно-следствената връзка от значение са констатациите в протокола на ИВСС, в които е посочено, че дисциплинарното наказание на ищеца е вследствие повдигнатото обвинение, а твърдените в дисциплинарното производство неизпълнение на задълженията и превишаване на правата на ищеца са отречени съгласно влязлата в сила присъда, с която ищецът е признат за невиновен в повдигнатите обвинения, но тези обстоятелства не са обсъдени от окръжния съд, с което е допуснато съществено процесуално нарушение, а изводът за неоснователност на претенцията е в отклонение от съдебната практика- Решение №53/05.05.2020 год. по гр.д.№2747/2019 год. на ВКС, 4 г.о. Твърди се, че в нарушение на закона съдът е отхвърлил претенцията за репарирание на пътните разходи за лечение на дъщерята на ищеца за периода от 16.11.2012 год. до 02.02.2015 год., тъй като ангажираните по делото доказателства сочат, че заболяването ѝ е в пряка връзка с преживения силен и емоционален стрес от повдигнатото спрямо баща ѝ незаконно обвинение.

в/Твърди се, че при отхвърляне на претенцията за неимуществени вреди по **чл.2б, ал.1, вр. чл.4** от ЗОДОВ за сумата от 25 000 лв. съдът не е съобразил, че за времето на воденото срещу ищеца наказателно производство-общо 4 години и 5 месеца е било накърнено правото му на свободно придвижване, професионалното му развитие, като е било увредено и здравето му. Сочи се, че не са обсъдени констатациите в приложения по делото протокол на ИВСС относно неоснователно забавяне на производството поради непрецизна работа на прокуратурата, което е наложило връщането от съда два пъти за доразследване. Твърди се, че в случая е допуснато прекомерно, неоснователно и непропорционално засягане на правата на ищеца, поради недобре организирана работа от страна на държавата, а той нито веднъж не е станал причина за отлагане в наказателното производство. Изложени са съображения, че продължителното протичане на наказателното преследване е създавало несигурност за бъдещето и притеснения за ищеца, като през цялото време след публичното огласяване на

обвиненията е било накърнено доброто му име. Цитирани са решения на ВКС по гр.д.№1610/2020 год. и по гр.д.№924/2019 год., 4 г.о., за които се твърди, че са постановени в аналогични случаи.

г/Твърди се, че поради неправилно приложение на института на погасителната давност, решението в частта, с която е приложена **тригодишна давност** за вземането за законна лихва върху дължимите суми е неправилно като постановено в нарушение на материалния закон- чл.111, б.„в“ от ЗЗД , вр. ТР 03/18.05.2012 г. на ОСГТК. Направено е искане законната лихва да бъде присъдена считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда-07.11.2016 год.

д/Изложени са възражения относно неправилно определен с обжалваното решение размер на разносните съразмерно с уважената част от исковите от 1302,23 лв., твърди се нарушаване на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, несъобразяване със съдебната практика, необосновано занижаване. Направено е искане за изменение на решението в частта за разносните и присъждане на пълния им размер от 2870,4 лв.

Иска се отмяна на решението в обжалваните части и цялостно уважаване на предявените искиви претенции.

В дадения срок **не е постъпил отговор** от Прокуратурата на Република България по подадената от ищеца въззивна жалба.

С определение №100295/31.03.2021 год. по в.гр.д.№78/2021 год. по описа на Бургаския апелативен съд **е прекратено производството по делото и същото е върнато на Ямболския окръжен съд** за произнасяне по направеното с въззивната жалба на ищеца по т.6 искане по чл.248 от ГПК за изменение на решение № 23/18.11.2020 год. по гр.д.№ 106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд, в частта му за разносните.

Постановено е определение №260147/06.04.2021 год. по гр.д.№106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд, с което на осн. чл.248 от ГПК е изменено решение № 23/18.11.2020 год. по гр.д.№ 106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд, в частта му за разносните, като **е осъдена** Прокуратурата на Република България с адрес: гр.С., бул.”Витоша” №2, представлявана от Главния прокурор Ив.Г., да заплати на Н. СТ. Н. от ****,

ЕГН *****, със съдебен адресат адв.А.К. с адрес ****, на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ **допълнително разноси по делото пред първата инстанция в размер на 82,31 лв.**

3.В срока за обжалване на определението, срещу него е постъпила **частна жалба** от Н. СТ. Н. от ****, ЕГН *****, чрез процесуален представител адв.А.К., с която са изложени съображения за неправилност на определението тъй като не му е присъден пълния размер на направените разноси пред първоинстанционния съд от общо 165,40 лв., а са присъдени само част от разноските – сумата от 82,31 лв. Частният жалбоподател счита, че на осн. чл.10, ал.3 от ЗОДОВ направените разноси следва да бъдат присъдени в пълен размер от 165,40 лв., в какъвто смисъл е направено искане за произнасяне от настоящия съд.

В дадения срок **не е постъпил отговор** на частната жалба от насрещната страна Прокуратурата на Република България.

С решението в обжалваните части Ямболският окръжен съд се е произнесъл по искови претенции по ЗОДОВ за присъждане на обезщетения за неимуществени и имуществени вреди в хипотезите на чл.2, ал.1, т.2 и т.3, и чл.2б, ал.1, вр. чл.4 от ЗОДОВ.

Решението **не е обжалвано в частите**, с които в полза на ищеца са присъдени сумата от 500 лв. - обезщетение за неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т.2 от ЗОДОВ и сумата от 11 156,06 лв. – обезщетение за имуществени вреди по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху сумите, считано от 03.02.2017 год. до окончателното им изплащане.

Въззивните жалби са подадени в срок, срещу акт на първоинстанционния съд, който подлежи на въззивно обжалване, поради което **СА ДОПУСТИМИ**.

С обжалваното определение Ямболският окръжен съд се е произнесъл по молба за изменение на постановеното от него решение в частта за разноските, с правно основание чл.248, ал.1 от ГПК.

Частната жалба е подадена в срок от легитимирано лице и е **ДОПУСТИМА**.

В открито съдебно заседание на въззивния съд страните поддържат изразените становища. Въззивникът-ищец представя списък за направените по делото разноси, моли за присъждането им.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид изложеното по-горе и събраните по делото доказателства, намира от фактическа и правна страна следното:

При проверка по чл.269 от ГПК настоящият съд намира, че обжалваното решение **е валидно и допустимо.**

Пред Ямболския окръжен съд са предявени искове от ищеца Н. СТ. Н. от гр.Ямбол против ответника Прокуратурата на Република България, както следва:

1. претенция за заплащане на **неимуществени вреди**, включваща:

а/ 2000 лв. – обезщетение на осн. чл.2, ал.1, т.2 от ЗОДОВ за нарушаване на основни човешки права гарантирани с чл.5, пар.2 и чл.8, пар.1 от ЕКЗПЧОС при незаконно задържане на ищеца и принудително довеждане за разпит от Военна прокуратура-Сливен, на 07.06.2012 год. до 08.07.2012 год. /по въззивна жалба на ищеца въззивният съд е сезиран да се произнесе само за разликата над присъдената от първоинстанционния съд сума от 500 лв., до претендирания размер от 2000 лв./

б/ 25 000 лв. – обезщетение за нарушаване на правото за разглеждане и решаване на образуваните наказателни дела срещу ищеца в разумен срок, на осн. чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ /по въззивна жалба на ищеца въззивният съд е сезиран да се произнесе изцяло по претенцията/

в/ 60 000 лв. – обезщетение за повдигнати обвинения в извършване на тежки престъпления за периода от 08.07.2012 год. до влизането в сила на оправдателната присъда на 07.11.2016 год., на осн. чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ./по въззивна жалба на ответника въззивният съд е сезиран да се произнесе изцяло по претенцията/

2. претенция за заплащане на **имуществени вреди на осн.чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, представяващи претърпени вреди и пропуснати ползи в общ**

размер от 59 940,02 лв. формирана както следва:

а/ 7 900 лв.- общ размер на изплатени адвокатски възнаграждения за защита по повдигнатото обвинение и водените наказателни дела. /По тази претенция въззивният съд не е сезиран за произнасяне./

б/ 814,86 лв. – разходи за гориво извършени във връзка със 17 пътувания с личен автомобил при явяването на ищеца в съдебните заседания по водените срещу него наказателни дела. /По тази претенция въззивният съд формално е сезиран за произнасяне с въззивната жалба на ищеца, за разликата над присъдения размер от 796,90 лв. до 814,86 лв./

в/ 3659,16 лв. – пропуснати ползи от неизплатена работна заплата за периода от 08.06.2012 год. до 17.08.2012 год., когато е бил временно отстранен от длъжност след повдигнатото обвинение /по тази претенция въззивният съд не е сезиран за произнасяне/.

г/ 44 921,58 лв. –пропуснати ползи от неизплатена работна заплата за периода от 29.08.2012 год., когато е бил освободен от длъжност, до приключването на наказателното производство, от която: 6055,88 лв. – причинени вреди под формата на възстановени разходи за издръжка и обучение във Военна Академия, 30 993,4 лв.- неизплатено обезщетение при освобождаване от военна служба на осн. чл.227, ал.1 от ЗОВСРБ, 8830,5 лв. – неизплатено обезщетение за неспазен срок на предизвестие на осн. чл.168 от ЗОВСРБ и 600 лв. – неизплатено вещеве доволствие на осн. чл.224, ал.1,т.1, вр. чл.227, ал.5 от ЗОСРБ. /по въззивна жалба на ищеца въззивният съд е сезиран да се произнесе по претенцията изцяло/

д/ 1086,22 лв. – разходи за гориво във връзка с осигурен транспорт с личния автомобил на ищеца за лечение на дъще му Н. Н. /по въззивна жалба на ищеца въззивният съд е сезиран да се произнесе по претенцията изцяло/

Поискано е присъждане и на законна лихва върху главниците, считано от 07.11.2016 год. до окончателното им плащане и направените по делото разноси.

От изложените пред първоинстанционния съд възражения срещу основанията и размерите на исковите претенции, пред настоящия съд

ответникът поддържа само тези за прекомерност на обезщетението за неимуществени вреди от 60 000 лв., присъдено на осн. чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ и за погасяване по давност на част от претендираните законни лихви.

Съгласно чл.269 от ГПК при преценката за правилност на обжалваното съдебно решение въззивният съд е ограничен от наведените от страните възражения във въззивните жалби.

За да постанови решенето си Ямболският окръжен съд е изложил фактическа обстановка, която се възприема и от настоящия съд, тъй като е в съответствие със събраните доказателства:

На 07.06.2012г. ищецът е бил задържан и отведен с белезници от работното си място, за 24 часа от полицейски орган на Военна полиция, за което задържане не са изложени твърдения и не са представени доказателства на какво основание е извършено.

От приложеното НОХД №208/2015г. по описа на Сливенски военен съд, към което са приложени НОХД №255/2012г. на СлВС, НОХД №48/2013г. на СлВС, НОХД №37/2015г. на СлВС, както и пълноокомплектваното ДП №46-СЛ-V-2/2012г. по описа на ВОП-Сливен, се установява, че досъдебно производство №VI-59/07.06.2012г. на РС"ВП"-Сливен е било образувано на 07.06.2012 год. с първото действие по разследването - протокол за оглед на местопроезшествие на разследващ полицаи от РС"ВП"-Сливен, срещу ищеца - майор Н. СТ. Н. и серж.Ж.И.С., двамата длъжностни лица във в.ф.26030-Б., за осъществени от тях престъпления по чл.202, ал.2, т.1, вр. с ал.1, т.11 вр. с чл.201, вр. с чл.20, ал.2 НК и по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК - за това, че на 07.06.2012 год., двамата, след предварителен сговор са присвоили 103 броя неуправляеми авиационни ракети от различни модификации без взривители на стойност 47 380 лв., а Н.Н., в съучастие с Ж.С., е държал боеприпаси - 103 броя неуправляеми авиационни ракети без да има за това надлежно разрешение.

С постановление от 08.06.2012г. на прокурор от Сливенска военноокръжна прокуратура ищецът Н.Н. е бил привлечен в качеството на обвиняем за посочените престъпления и същият е бил задържан под стража за срок от 72 часа. С определение №42/08.06.2012г. по ч.н.д.№140/2012г. на СлВС, спрямо

ищеца е била взета най-тежката мярка за неотклонение "задържане под стража". С влязлото в сила на 17.07.2012г. Определение №64/12.07.2012г. по ч.н.д.№184/2012г. на СлВС, взетата спрямо ищеца най-тежка мярка за неотклонение е била изменена в "домашен арест". Последната е била изменена в "подписка" с постановление на наблюдаващия прокурор от 17.08.2012г. С постановление от 03.07.2012г. на наблюдаващия прокурор от ВОП-Сливен, на ищеца е била наложена забрана да напуска пределите на страната, която забрана е била отменена с Постановление от 27.04.2015г. на прокурор от ВОП. С решение от 06.08.2012 год. поради повдигнатите обвинения е било отменено разрешението за носене на оръжие на ищеца и му е отнето оръжието. В хода на досъдебното производство на ищеца Н.Н. са повдигнати още две обвинения - за извършено от него престъпление по чл.372, ал.1, НК - за това, че не е изпълнил устна заповед на началника си, командира на военното формирование, да не предава боеприпаси - неуправляемите авиационни ракети, които не са документално въведени във военното формирование, на представители на "ВМЗ"АД-С., както и за престъпление по чл.387, ал.1, вр. с чл.26, ал.1 НК - за това, че в условията на продължавано престъпление в периода от началото на м.04.2012г. до 07.06.2012г., умишлено не е изпълнил задълженията си по военна служба като началник отделение "Логистика", като не е предприел действия, свързани със службата му, визирани в чл.168, т.5 от УВС и чл.172, чл.175, ал.2 и чл.176, ал.1-ал.13 от Счетоводния документооборот. С постановление от 10.10.2012г. на наблюдаващия прокурор е било прекратено наказателното производство по досъдебното производство в частта на повдигнатите на ищеца и другия обвиняем обвинения за престъплението по чл.202, ал.2, т.1, вр. с ал.1, т.2 и чл.201, вр. с чл.20, ал.2 НС, като по отношение на ищеца са останали обвиненията за престъпленията по чл.339 НК, по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК. Със заповед №663 от 08.06.2012г. на командира на в.ф. 26030-Б., ищецът е бил отстранен временно от длъжност за периода на наложената му мярка за неотклонение "Задържане под стража", а със заповед №802/18.07.2012г. на командира на в.ф., поради наложената на ищеца мярка "домашен арест", временното отстраняване е постановено до отмяната на тази мярка за процесуална принуда. Със Заповед №380 от 22.08.2012г. на Министъра на отбраната на РБ, за нарушение на военната дисциплина по чл.242, т.1 и т.4 ЗОВСРБ на ищеца е било наложено дисциплинарното

наказание "уволнение", при което със Заповед №930/29.08.2012г. на командира на в.ф. 26030-Б. ищецът е отчислен от списъчния състав на военното формирование, наредено е на Н.Н. да се изплатят обезщетения за неползван платен годишен отпуск и за неусвоен годишен лимит, а Н.Н. е задължен да заплати сумата 6 055,88лв. - разходи за издръжка и обучение, поради неизпълнение на срока на договора му за военна служба, пропорционално на срока на неизпълнение на договора - за 2 години и 10 месеца.

По внесения срещу ищеца Н.Н. и Ж.С. обвинителен акт за извършено престъпление по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, а срещу ищеца Н.Н. и за престъпленията по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК, е било образувано НОХД №255/2012г. по описа на Сливенски военен съд. С постановената по това дело Присъда №4/05.03.2012г. ищецът е бил оправдан по така предявените му обвинения, като със същата присъда е бил оправдан и другият подсъдим - Ж.С.. Присъдата е била протестирана и по образуваното ВНОХД №23/2013г. Военноапелативен съд - София е постановил Решение №23/22.05.2013г., с което е отменена първоинстанционната присъда, а делото е върнато на прокурора, с указания по приложението на закона. След внасяне на нов обвинителен акт срещу ищеца за същите престъпления, Сливенски военен съд е образувал НОХД №48/2013г., по което е постановил Присъда №10 от 15.11.2013г., с която е признал подсъдимия Н.Н. и другия подсъдим Ж.С. за виновни в престъплението по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20 ал.2 НК за предаване на боеприпаси за огнестрелно оръжие - 6 броя неуправляеми авиационни ракети НАРС С- 5 КР, като двамата обвиняеми са признати за невиновни и са оправдани по обвинението им за същото престъпление за неправомерно предадени още 97 броя НАРС. Със същата присъда ищецът Н. е признат за виновен и осъден за извършени от него престъпления по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК. /на 10.06.2014 год. е влязла в сила оправдателната присъда за 97 бр.НАРС/.Присъда № 10/15.11.2013г. на Сливенски военен съд, постановена по НОХД №48/2013 г. е била потвърдена изцяло с Решение №1/20.02.2014г. на Военноапелативен съд - София, постановено по ВНОХД №4/2014г. Въззивното решение е било обжалвано пред ВКС, който с Решение №270/10.06.2014г. по н.д №710/2014г. е отменил въззивното решение само в осъдителната му част и делото е върнато за ново

разглеждане от апелативния съд, като в оправдателната част решението, респ. присъдата за престъплението по чл.339, ал.2 НК относно неправомерно предадените 97бр. НАРС, е потвърдена и е влязла в сила. След връщане на делото от касационната инстанция е образувано ВНОХД №24/2014г. по описа на Военноапелативен съд-София, по което е постановено Решение №24/20.03.2015г., с което е отменена първоинстанционната присъда №10/15.11.2013г. (погрешно посочена №48) по НОХД №48/2013г. на Сливенски военен съд и делото е върнато на този съд за ново разглеждане от друг състав от стадия на съдебното заседание. След връщане на делото на Сливенски военен съд, същият е образувал по описа си НОХД №37/2015г., което е прекратено с определение от 17.04.2015г. и делото отново е върнато на прокурора за отстраняване на констатирани съществени нарушения на процесуалните правила. След внасяне на нов обвинителен акт, Сливенски военен съд е образувал НОХД №208/2015г., по което е постановил Присъда №4/09.03.2016г., с която двамата подсъдими са признати за невиновни и са оправдани по обвинението за престъплението по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, а подсъдимият Н.Н. е оправдан и за престъпленията по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК. Тази присъда е била протестирана пред Военноапелативен съд - София, който с Решение №20/27.05.2016г. по ВНОХД № 33/2016г. я е потвърдил изцяло, а с Решение №180/07.11.2016г. по н.д. №765/2016г. на ВКС въззивното решение е потвърдено /същото е отменено само в частта относно престъплението по чл.339, ал.2 НК за взривното вещество, съдържащо се в 97 броя НАРС, за което престъпление ВКС е приел и посочил, че е налице вече влязла в сила оправдателна присъда №10/15.11.2013г. на Сл.ВС по НОХД №48/2013г. и в тази му част наказателното производство е прекратено/. Ищецът се е явявал лично на всички проведени открити съдебни заседания - в три съдебни заседания по НОХД №255/2012г., в три съдебни заседания по НОХД № 48/2013г., в едно съдебно заседание по НОХД №37/ 2015г., в три съдебни заседания по НОХД № 208/2015г., всички по описа на Сливенски военен съд, като при едно от връщанията на делото на прокурора лично се е явил за разпит по ДП на 04.07.2013г. Ищецът се е явил лично в с.з. по ВНОХД №23/2013г., в с.з. по ВНОХД №4/2014г., в с.з. по ВНОХД №24/2014г. и в с.з. по ВНОХД № 33/2016г., всички по описа на Военноапелативен съд София. Ищецът се е явил лично в с.з. пред ВКС по н.д. №710/2015г. и в с.з. по н.д. №765/2016г. От

показанията на разпитаните свидетели Н.Н. и С.Н., по делото е установено, че ищецът е пътувал за явяване в съдебните заседания по делата в гр.С. и в гр.С. с личния си автомобил Фиат Брава, за чиито технически данни - година на производство 1998г. и бензинов двигател, по делото са представени писмени доказателства. Със заключението на вещото лице инж.Бохосян, извършило назначената по делото САТЕ е установено, че общият размер на разходите за гориво за пътуванията на ищеца за личното му явяване и участие в съдебните заседания в Сливенски военен съд, Военноапелативен съд - София, Върховен касационен съд и за разпита по ДП на 04.07.2013г., възлиза в размер на сумата 796.90 лева.

Видно е от материалите по приложените наказателни дела и ДП, както и от намиращите се на л.110-л.120 от делото договори за правна защита и съдействие, ищецът е бил представляван от защитници по всички наказателните дела пред СлВС, Военноапелативен съд - София и ВКС, като общо заплатените от него адвокатски възнаграждения възлизат в размер на сумата 6700 лева (по договор за правна помощ от 08.06.2012г. с адв. Й. за защита по ДП ищецът е заплатил адв. възнаграждение 300лева; по договор от 12.12.2012г. за правна защита с адв.Й. за процесуално представителство по НОХД №255/2012г. на СлВС е заплатил възнаграждение от 1000 лева; по договор от 15.05.2013г. за правна защита с адв. К. за представителство по ВНОХД № 23/2013г. на Военноапелативен съд - София е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева; по договор от 15.10.2013г. с адв. К. за представителство по НОХД №48/2013г. на СлВС ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева; по договор от 20.01.2014г. с адв. К. за представителство по ВНОХД №4/2014г. на Военноапелативен съд - София ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева; по договор от 02.06.2014г. с адв. К. за представителство по н.д. №710/2014г. на ВКС ищецът е заплатил 600 лева възнаграждение; по договор от 17.09.2014г. за правна защита с адв.К. за представителство по ВНОХД №24/0214г. по описа на Военноапелативен съд - София ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева; по договор от 17.04.2015г. с адв. К. за представителство по НОХД №37/2015г. на СлВС ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева; по договор от 14.01.2015г. с адв. К. за представителство по НОХД №208/2015г. на СлВС ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600

лева; по договор от 27.04.2016г. с адв. К. за представителство по ВНОХД №33/2016г. на Военноапелативен съд - София ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева и по договор от 26.09.2017г. за правна защита с адв.К. за представителство по н.д. №765/2016 г. на ВКС ищецът е заплатил възнаграждение в размер на 600 лева.).

Разпитаните по делото свидетели Н. Н. и С. Н., съответно дъщеря и съпруга на ищеца, са дали показания, от които е установено, че при задържането на ищеца, същият е понесъл тежко престоя си в ареста, бил съсипан, плачел, бил изцяло засрамен, а след освобождаването му от ареста, по време на домашния арест и докато се разглеждали делата му, ищецът изцяло се променил. Н. не бил същият човек, не говорел, бил отчаян, отслабнал поне 7 кг., бил притеснен и тревожен от това дали няма отново да бъде задържан и от несигурността как ще продължи живота му. Според свидетелката С.Н. ищецът имал проблеми със съня, изпитвал постоянно безпокойство и тревожност, не виждал перспектива в живота си и проявил психични проблеми, заради което започнал да посещава психиатри и да приема изписаното му медикаментозно лечение.

Разпитаният свидетел Ж.Ж., бивш колега и военнослужещ също е дал показания, според които след ареста на ищеца и повдигнатите му обвинения, Н.Н. толкова се променил, че нямал нищо общо с човека, когото свидетелят познавал. Променило се цялото му поведение, ищецът преживявал тежко случващото се, живеел с мисълта, че е обречен, отслабнал, започнал да посещава психиатър, като най-вече била засегната "честта му на офицер", от която травма ищецът не бил възстановен и понастоящем.

От представените по делото преписи от личната амбулаторна книжка на ищеца, болничен лист от 17.07.2012г., три броя амбулаторни листи и етапна епикриза е установено, че в периода 17.07.2012г. - 24.08.2012г. ищецът е посетил трима психиатри, които са му поставили диагнозата "Умерено тежък депресивен епизод" и са му предписали медикаментозно лечение по схема.

От представените по делото доказателства - извадки от БТВ- новините, в.Стандарт, ДирБГ, Агенция Фокус е установено, че случаят с изнесените ракети от поделението в с.Б. и повдигнатите обвинения на ищеца майор Н. и серж.С. е бил широко медийно разгласен от главния секретар на МВР и от

административния ръководител на Военноапелативната прокуратура.

След влизане в сила на оправдателната присъда, по реда на чл.60а ЗСВ, ищецът е предявил претенция пред ИВСС за обезщетяване на понесените от него вреди от нарушаване на правото му на разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Съставен е констативен протокол от 14.07.2017г. по чл.60г ЗСВ, а по реда на чл.60е ЗСВ с писмо от 14.08.2017г. на Зам. министъра на правосъдието е отхвърлено заявлението на ищеца за обезщетение, по съображения, че в наказателното производство са допуснати забавяния, но неговата продължителност не надхвърля разумния срок.

Представени са медицински документи за заболяване на дъщерята на ищеца - Н. Н. с диагноза ****, и за поучен от бащата на ищеца на 08.09.2012г. е исхемичен мозъчен инсулт, както и доказателства за извършени разходи във връзка с пътувания и лечение на дъщерята на ищеца.

При изложеното по-горе, във връзка със спорните във въззивното производство въпроси, съдът намира следното:

Съгласно чл.2, ал.1 т.3 от ЗОДОВ при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано, държавата в лицето на прокуратурата отговаря за причинените вреди.

Съгласно приетото с т.11 и т.13 от ТР № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по ТД № 3/2004 г., ОСГК, обезщетението за неимуществени вреди се определя глобално по справедливост - чл. 52 ЗЗД като се вземат предвид броя на деянията, за които е постановена оправдателна присъда и тежестта на тези, за които е осъден деецът съпоставени с тези, за които е оправдан. Обезщетението за неимуществени вреди от деликтите по чл. 2, т. 2, пр. 1 и пр. 2 ЗОДВПГ включва и обезщетението за вреди от незаконно наложената мярка за неотклонение "задържане под стража", а обезщетението за имуществени вреди се присъжда самостоятелно.

В случая неимуществените вреди се претендират след последващи тълкувателното решение изменения на ЗОДОВ, на три основания, които включват **отделни и различни фактически състави**. Настоящият съд намира, че няма пречка исканията на ищеца за неимуществени вреди да се разгледат като такива **по три отделни претенции**. Практиката на ВКС

приема, че в рамките на едно съдебно производство искът по чл. 2, ал.1, т. 3 от ЗОДОВ поглъща иска по чл.2б от ЗОДОВ и е налице един деликтен иск за обезщетение на неимуществени вреди, а не два отделни такива, поради което и в този случай съдът следва да определи едно общо, глобално по размер обезщетение за всички претърпени неимуществени вреди от ищеца. В тази връзка е разяснено, че неимуществените вреди в хипотезите на чл. 2, ал.1, т.3 и чл.2б от ЗОДОВ не могат да бъдат различни по вид – касае се до едни и същи болки и страдания, причинени от самата висящност на наказателното производство, които следва да бъдат обезщетени само еднократно, като в противен случай би се стигнало до неоснователно обогатяване, **но в случая съдът намира**, че с оглед приложената законодателна техника при приемане на последващите изменения по ЗОДОВ, при която претенцията по чл.2б може да бъде предявена като отделен, самостоятелен иск, дори и при неприключило производство, отграничаването на хипотезите води до по-голяма яснота и прецизност, като не препятства възможността във всеки конкретен случай съдът да предприеме необходимите действия за недопускане на неоснователно обогатяване. Ако горните съображения не бъдат споделени, при сумиране на присъденото по отделните хипотези, размерът на единното обезщетение е винаги определяем.

а/Според чл.2, ал.1, т.2 от ЗОДОВ държавата отговаря при нарушаване на правата, защитени от чл.5, пар.2-4 от Конвенцията, който предвижда, че на всяко арестувано лице трябва незабавно да бъдат съобщени на разбираем за него език основанията за арестуването му. Установи се по делото, че на 07.06.2012 год. ищецът е бил задържан мястото, на което е изпълнявал служебните си задължения по заеманата от него длъжност “Началник на отделение Логистика“ във военно формирование 26030-Б.. Задържането е било извършено от органите на Военна полиция. По делото не е установено на какво правно основание е извършено задържането - в този смисъл ответникът не е ангажирал никакви доказателства, поради което съдът намира за установено твърдението на ищеца, че задържането му на 07.06.2012 год. е било незаконно. Осъществено е твърдяното нарушение на правата на ищеца по чл.5, пар.2 от Конвенцията - той не е уведомен защо е задържан и в извършването на какво деяние е уличен. След задържането ищецът е бил отведен за разпит в помещенията на Военноследствения участък в гр.Ямбол и

е бил разпитван от прокурор от Военноокръжна прокуратура гр.С.. Ответникът не е представил доказателства относно основанието за разпита на ищеца. Съгласно твърденията в исковата молба, ищецът е бил привлечен в качеството му на обвиняем за престъпления по чл.202,ал.2, т.1, вр. ал.1,т.2, вр.201, вр.чл.20, ал.2 от НК и по чл.339, ал.2, вр. ал.1, вр. чл.20, ал.2 от НК „в ранните часове“ на следващия ден-08.06.2012 год.

При горните обстоятелства е нормално неправомерно задържания да е изпитал силен стрес и притеснение заради неизвестността, заради унижението да бъде арестуван и отведен с белезници от полицейски органи от работното му място, заради извършването по отношение на него на следствени действия – разпити, без съобщаване на основанията за това, без осигуряване на предварителна възможност за адекватна защита и контакт с близките. От друга страна, в процеса на проведения предварителен разпит ищецът все пак е получил ориентация относно причината за задържането, освен това състоянието на неизвестност е продължило за него по-малко от 24 часа. От свидетелските показания на свидетелките Н.Н. и С.Н. се установява, че в късните часове на 07.06.2012 год. близките на ищеца са били известени от адв.Й.-приятел на семейството, за задържането му, което сочи, че и адвокатът на ищеца е имал яснота за събитията. Ето защо, при съвкупен анализ на конкретно установените обстоятелства съдът споделя становището на окръжния съд, че справедлив размер за обезщетение за претърпените неимуществени вреди от ищеца на това основание е сумата от 500 лв., до който размер претенцията е основателна и е уважена с необжалваната част от решението, а в останалата част, за сумата над 500 лв. до претендирания размер от 2000 лв., като неоснователна претенцията следва да бъде отхвърлена.

б/ Съдът намира претенцията на ищеца за присъждане на обезщетение на осн. чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ - за нарушаване на правото за разглеждане и решаване на образуваните наказателни дела срещу него в разумен срок съгласно чл.6 § 1 ЕКПЧ, за неоснователна. Искът е предявен след изчерпване на административната процедура и непостигане на споразумение, съгласно изискванията на чл.8, ал.2 от ЗОДОВ, поради което произнасянето на съда по тази претенция е допустимо.

Приложимите стандарти при разглеждане на иска по чл.26 от ЗОДОВ са тези на ЕСПЧ. В този смисъл разпоредбата на ал.2 сочи, че съдът взема предвид общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за правилното решаване на спора.

Настоящия съд възприема анализа направен от окръжния съд на релевантните обстоятелства. В случая, при общата продължителност на наказателното производство срещу ищеца от 4 години и 5 месеца, досъдебното производство е продължило 4 месеца и 24 дни, а при връщането на делото на прокурора на два пъти за отстраняване на процесуални нарушения, същите са били отстранени в кратки срокове - до един месец. С поведението си ищецът не е станал причина за отлагане на делата пред съдебните инстанции. Съдебните инстанции - Сливенски военен съд, Военноапелативен съд -София и ВКС, които са разгледали наказателното производство в съдебната му фаза, са насрочвали съдебните заседания по делата в кратки срокове и са постановили съдебните си актове в рамките на законоустановените срокове. Налице е относително забавяне на производството в съдебната фаза, но същото е в резултат на това, че постановените от първоинстанционния съд две присъди са били отменени при инстанционния контрол и делото е върнато за ново разглеждане, което е дейност по обезпечаване на правилното прилагане на процесуалния закон и като пряко свързана с целта на производството обосновава отлагането на постановяването на краен съдебен акт. Наказателното производство водено срещу ищеца се отличава с фактическа и правна сложност – със значителен обем на материалите по делото, с усложнено проучване на инкриминираната дейност, с множество извършени процесуални действия и такива по събиране на доказателства, поради което общата продължителност на наказателното производство от 4г. и 5м. макар и при данни за известно забавяне, не надхвърля разумния срок. Липсват периоди на бездействие на държавните органи в извънсъдебната и в съдебната фаза, не се сочат и не се установяват техни действия по умишлено забавяне на процеса.

Ето защо не е налице бавно правосъдие, нарушаващо правото на ищеца

на разглеждане на делото в разумен срок, поради което претенцията по чл.2б от ЗОДОВ за сумата от 25 000 лв., следва да се отхвърли като неоснователна. Допуснатото забавяне на процеса обаче не следва да остане некомпенсирано. Основателно е оплакването на въззивника-ищец, че причина за двукратното връщане на делото от съда на прокуратурата за доразследване са пропуски в досъдебното производство, които е можело да бъдат изначално избегнати при проявена по-голяма активност на следствените органи, респ. - да доведат до по-бързото оневиняване на ищеца, но тези обстоятелства съдът отчита като релевантни за размера на дължимото обезщетение по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, поради което не споделя възражението на въззивника-ищец, че те са основание за самостоятелно уважаване на претенцията по чл.2б от ЗОДОВ. Сочените във въззивната жалба на въззивника-ищеца обстоятелства за накърнено правото на свободно придвижване, възпрепятствано професионалното развитие, и влошаване на здравето, също следва да се отчетат при определяне на размера на обезщетението по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ.

в/ На осн. чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано, държавата чрез процесуални си субституент - прокуратурата, отговаря за причинените вреди. Отговорността на държавата има обективен, гаранционно - обезщетителен характер. Предпоставките за възникването на отговорността са определени в закона, като същите не могат да се допълват с други такива. Извън случаите, когато се претендират вреди в рамките на обичайните, ищецът трябва да докаже както настъпването им, така и причинно-следствената връзка между тях и незаконните действия на прокуратурата по повдигнатото обвинение. Както се приема в съдебната практика, обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 2 ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правнозащитими интереси. Неимуществените вреди се изразяват в нравствените, емоционални, психически, психологически терзания на личността, накърнената чест, достойнство, добро име в обществото. Целта на обезщетението е не да поправи вредите, а да възстанови психическото, емоционално и психологическо равновесие на пострадалото лице. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в извършване на престъпление, за което впоследствие е оправдано,

изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно, накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване, като в тази именно връзка е и възприетото в съдебната практика разбиране, че при установяване на този вид неимуществени вреди, не бива да се изхожда само от формалните, външни доказателства. Когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то тогава те трябва изрично да бъдат посочени в исковата молба, за да могат да станат част от предмета на иска. По тях трябва да има възможност да отговори ответника, а съдът при равнопоставеност на страните да събере доказателства. В случаите когато се търсят и съответно установяват увреждания над обичайното съдът може да ги уважи само при успешно проведено главно и пълно доказване на вредите и причинната връзка. Това означава, че при наличие на хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ съдът може да присъди обезщетение за претърпени вреди в рамките на обичайното и без да са налице други доказателства освен посочените по-горе за установяване на основанието за възникване на отговорността. Съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване на увреждане в рамките на обичайното при търсене на обезщетение за претърпени вреди поради незаконно обвинение, както и на причинно следствената връзка между него и незаконното уволнение. В този смисъл са Решение № 480/23.04.2013 год. по гр.д. № 85/2012 год. по описа на ВКС, ГК, IV г.о., Решение № 55/11.03.2013 год. по гр.д. № 1107/2012 год. по описа на ВКС, ГК, IV г. о. и др.

Горното сочи, че предявеният от ищеца иск за присъждане за обезщетение за претърпени **неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ следва да бъде приет за доказан по основание**, а обезщетение следва да бъде присъдено след отчитане на конкретните особености на случая, в справедлив размер.

По отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди, съдът съобрази, че обхватът им не може да бъде изцяло формално съизмерен, тъй като се касае за субективно отражение върху личността и преживяванията на лицето. Законодателят е въвел принципа, че обезщетение за

неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл.52 от ЗЗД. Както е посочено в ППВС № 4 / 23.12.1968 год., понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. В множество свои актове ВКС също приема, че справедливото обезвъзмездяване се извежда от преценката на конкретни обстоятелства, които носят обективни характеристики. /Решение № 407 от 26.05.2010 год. на ВКС по гр. д. № 1273/2009 год., III год. о., ГК и др./. Въпрос на преценка, с оглед конкретните факти и обстоятелства, както и личността на увредения, е определянето на конкретния паричен еквивалент на обезщетението за неимуществени вреди. Съдебната практика е утвърдила като релевантни обстоятелства данните за личността на увредения, начина му на живот, обичайната среда, контактите и социалния му живот, положението му в обществото, как обвинението в извършване на престъпление се е отразило върху личния, обществен и професионалния живот, чувствата, честа и достойнството на увредения, като се отчете характерът на обвинението, осъществени ли са спрямо него мерки на принуда, продължителността на наказателното преследване, както и всички други обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания.

Ищецът е бил уважаван член на обществото, имал е офицерска „чест“, което според свидетеля Ж.Ж. - бивш военен, означава много за лице, което се е посветило на тази професия. Липсват данни преди задържането на ищеца да са му били налагани дисциплинарни наказания, същият е бил с чисто съдебно минало, семеен с две дъщери, едната от които непълнолетна, а другата пълнолетна-студентка към момента на задържането му през 2021 год.. Ищецът е имал амбиции за по-нататъшно развитие - кандидатствал е за мисия в А., във връзка с което спрямо него е била в ход процедура за издаване на разрешение за работа с документи с гриф “строга секретност“, каквото след повдигнатите обвинения му е било отказано. Ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняем по чл.202,ал.2, т.1, вр. ал.1,т.2, вр.201, вр.чл.20, ал.2 от НК и по чл.339, ал.2, вр. ал.1, вр. чл.20, ал.2 от НК - за две тежки умишлени престъпления по смисъла на чл.93, т.7 от НК, за които се предвиждат наказания съответно от 3 до 15 год. лишаване от свобода и от 3

до 10 год. лишаване от свобода”. На същата дата му е наложена мярка за неотклонение „задържане под стража”, която е търпяна от него в период от 40 дни, а по-късно заменена с "домашен арест", продължил 30 дни, след което мярката за неотклонение на ищеца е изменена в „подписка“. Във връзка с повдигнатите обвинения ищецът е бил временно отстранен от работа. За периода от три години на ищеца е била наложена забрана за напускане на пределите на страната. На 10.10.2012 год. прокурор от ВОП е прекратил поради недоказаност наказателното производство по повдигнатото обвинение за извършено престъпление по чл.202,ал.2, т.1, вр. ал.1,т.2, вр.201, вр.чл.20, ал.2 от НК и по чл.339, ал.2, вр. ал.1, вр. чл.20, ал.2 от НК. Производството е продължило по обвиненията за извършени престъпления по 339,ал.2, вр.ал.1, вр. чл.20, ал.2 от НК, по чл.372,ал.1 от НК и по чл.378, ал.1, вр.чл.26, ал.1 от НК. Наказателното производство спрямо ищеца е продължило общо 4 години и 5 месеца, през който период животът на му съществено се е променил. В резултат от повдигнатите обвинения за тежки умишлени престъпления, взетите мерки за неотклонение и за процесуална принуда, за периодите посочени по-горе са били ограничени възможностите на ищеца за свободно придвижване и за напускане на страната. Незаконните обвинения са повлияли негативно на професионалния, личния и обществения живот на ищеца. Възпрепятствана е била възможността за професионалното му развитие и за реализация на професионалните му планове. По време на наложените мерки „задържане под стража“ и „домашен арест“ – общо за 70 дни, ищецът е бил лишен от възможността за нормално социално общуване и участие в обществения живот. За периода, през който му е била наложена най-тежката мярка за неотклонение, ищецът е бил принуден да изтърпи неприемливи битови условия, в отклонение от личните му хигиенни стандарти. Социалната изолация на ищеца продължила и след взетата спрямо него мярка „подписка“, поради настъпилите промени в личността - ищецът бил силно тревожен, затворен, станал „друг човек“. Обвинението се отразило негативно на отношенията в семейството. Ищецът чувствал вина, че е повод за тревоги и притеснения на съпругата си, на децата и на родителите си. Както е посочил и окръжният съд в част от мотивите към обжалваното решение, през целия период на висящото наказателно производство и мерките за неотклонение ищецът е търпял психически страдания, стрес, притеснения във връзка с неоснователно повдигнатото обвинение, страх от осъждане. Проявявал е

типичните за случая неудобство, унижение, притеснения и несигурност, накърнение са били неговите морални и нравствени ценности. След повдигане на незаконните обвинения у ищеца е настъпила видима промяна - изглеждал е зле, бил е обезкуражен и отчаян, отслабнал, имал проблеми със съня, понесъл тежко разгласяването на обвиняванията в медиите, изпаднал е в депресивен епизод, за който е лекуван от специалисти - психиатри. Уронени са били честта и достойнството му, чувствал се е незаслужено злепоставен, още повече, че обвиненията са били във връзка със заеманата от него длъжност и изпълняваната работа като офицер в Българската армия, към която обществените изисквания са завишени. Незаконните обвинения на лица, заемащи подобни длъжности, имат по-силно негативно отражение върху неимуществената им сфера, а в още по-голяма степен това важи за случаите, какъвто е настоящият, когато обвинението е за извършване на умишлено престъпление от сферата на тяхната професионална реализация. Ищецът е бил обвинен в присвояване и незаконно държание на големи количества бойни ракети, както и в неизпълнение на заповеди на висшестоящи, което силно засегнало неговото достойнство като човек и професионалист. Медийното разгласяване на обвиненията, без възможност за ищеца към този момент да опровергае така изнесените факти, допълнително засилило негативните преживявания и притесненията от необоснованото му злепоставяне в обществото.

Съгласно вече посоченото по т. "б" от настоящите мотиви, относно основателността на оплакването на въззивника-ищец, че причина за двукратното връщане на делото от съда на прокуратурата за доразследване са пропуски в досъдебното производство, които е можело да бъдат изначално избегнати при проявена по-голяма активност на следствените органи, респ. – да доведат до по-бързото оневиняване на ищеца, съдът отчита това забавяне като релевантно за определяне на размера на претендираното по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ обезщетение.

Съдът отчита притесненията на ищеца за отражението на обвиненията върху неговите роднини - съпруга, деца и родители, но следва да се има предвид, че предмет на обезщетение по настоящото дело са претърпените от него вреди, а не от трети лица, каквито са роднините.

Извън горното, настоящият съд взе предвид също, че ищецът не е бил публична личност с общодържавна известност, липсвал е широк обществен интерес към него, като медийната разгласа е извършена само в началото на повдигнатите обвинения и не е била съпроводена с постоянни коментари в средствата за масово осведомяване през времетраенето на наказателното производство. С изключение на 70 дни от общо 4 години и 5 месеца, /когато спрямо ищеца са били наложени „задържане под стража“ и „домашен арест“/, през останалото време спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение, а именно „подписка“, поради което през този период социалната му сфера и свободата за придвижване на територията на страната не е била ограничена. Не се установи ограничаването на възможността ищецът да напуска страната през периода, за който е действала тази мярка - 2 год. и 9 месеца, да се е отразило съществено на начина на живот, който той е имал преди налагането ѝ. Установено е по делото, че негативните емоции в резултат на повдигнатото обвинение са довели до временно негативно отражение върху психичното и физическо здраве на ищеца в рамките на обичайното, но липсват доказателства за извънредно и трайно влошаване на здравословното му състояние.

При определяне на размера на справедливото обезщетение съдът взе предвид всички изложени по-горе обстоятелства. Целта е, при техния разумен баланс, да се поправят причинените морални вреди, без да се допуска неоснователно обогатяване. /В този смисъл е решение № 51/23.06.2016 год. по гр.д.№2471/2015 год. на ВКС, 4-то г.о./.

Относно размера на справедливото обезщетение за неимуществени вреди и двете страни по спора сочат съдебна практика по други дела, но следва да се има предвид, че както ВКС многократно е приемал, всеки случай е индивидуален и размерът на обезщетението следва да бъде определен според конкретно установените факти и обстоятелства. При съблюдаване на съдебната практика в аналогични случаи, настоящият съд констатира, че най-относим за съпоставка с настоящия случай е присъденият размер за обезщетение от общо 12 000 лв., за претърпените неимуществени вреди от другото лице, спрямо което са били повдигнати обвинения заедно с тези на ищеца, в същото наказателно производство, за същия период от време – свидетелят по настоящото дело Ж.С., съгласно определение Определение №

302 от 15.04.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4009/2018 г., III г. о., ГК, с което не е допуснато до касационно обжалване въззивно решение № 18 от 30.04.2018 г., постановено по в. гр. д. № 74/2018 г. на Бургаския апелативен съд.

При зачитане на конкретно установените релевантни обстоятелства за ищеца, преценени в тяхната съвкупност, настоящият съд намира, че **справедлив размер за обезщетение на неимуществените вреди претърпени от него е сумата от 30 000 лв.**, която отчита и утежняващите обстоятелства за него, в сравнение с тези за Ж.С.. Ето защо претенцията на ищеца по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ следва да бъде уважена до този размер, а **за разликата над 30 000 лв. до претендирания размер от 60 000 лв., като неоснователна, претенцията следва да бъде отхвърлена.**

Разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ сочи, че на обезщетение подлежат имуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

С необжалваната част от решението окръжният съд е уважил искането на ищеца за компенсиране на вредите за заплатени адвокатски възнаграждения за защита в наказателното производство общо в размер на 6 700 лв., разходите за гориво за лекия му автомобил, с който той е пътувал до гр.С. и до гр.С. за явяване пред съдебните инстанции, разгледали делата в размер на 796,90 лв. и обезщетение за пропуснати ползи от неполучено трудово възнаграждение за периода 08.06.2012г. - 17.08.2012г., през който работните дни са 51, в който период ищецът е бил задържан под стража и под домашен арест, и за същия период поради наложените му мерки за неотклонение е бил отстранен от работодателя от работа, в размер на 3 659,16 лв. – т.е. общо за сумата от 11 156,06 лв. Ищецът не е изложил възраженията си за неприсъдената от окръжния съд разлика над размера от 796,9 лв. до претендирания размер от 814,86 лв. – разходи за гориво. В тази част жалбата е бланкетна, а претенцията за тази разлика - неподкрепена с доказателства и неоснователна.

Не са уважени претенциите на ищеца относно 44 921,58 лв. – пропуснати ползи от неизплатена работна заплата за периода от 29.08.2012 год., когато е бил освободен от длъжност, до приключването на наказателното производство, от която: 6055,88 лв. – причинени вреди под

формата на възстановени разходи за издръжка и обучение във Военна Академия, 30 993,4 лв.- неизплатено обезщетение при освобождаване от военна служба на осн. чл.227, ал.1 от ЗОВСРБ, 8830,5 лв. – неизплатено обезщетение за неспазен срок на предизвестие на осн. чл.168 от ЗОВСРБ и 600 лв. – неизплатено вещеве доволствие на осн. чл.224, ал.1,т.1, вр. чл.227, ал.5 от ЗОСРБ и относно 1086,22 лв. – разходи за гориво във връзка с осигурен транспорт с личния автомобил на ищеца за лечение на дъще му Н. Н.. В тази част въззивникът-ищец е изложил възражения във въззивната си жалба, които настоящият съд намира за неоснователни.

За да отхвърли претенциите на ищеца за посочените по-горе суми окръжният съд е приел, че тези вреди за ищеца не са пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Тези изводи на окръжния съд се споделят и от настоящия съд.

Противно на възраженията на въззивника-ищец по въззивната жалба, съдът не е обвързан от констатациите на ИВСС по заявена от ищеца претенция пред инспектората за обезщетение на друго основание, а въз основа на пряко събраните по делото доказателства прави собствени правни изводи. В този смисъл настоящият съд взе предвид отчетеното и от окръжния съд, че от мотивите към заповедта за уволнение се установява, че ангажирането на дисциплинарната отговорност на ищеца не е обосновано с образуването наказателно производство, с повдигнатите му обвинения и с наложените мерки за неотклонение. Заповедта за уволнение е издадена след извършена вътрешна проверка от назначена служебно комисия, която установила, че ищецът не е изпълнил задълженията си по чл.168,т.5 от УВС, чл.35, ал.3 и чл.38, ал.2 от Счетоводния документооборот - не е организиран и контролирал воденето на отчета на бойните припаси за стрелба, не е осъществил текущ и непрекъснат контрол върху материално отговорното лице в склада в секция "Авиационно и артилерийско въоръжение" и е организиран изнасяне от склада на отбранителни продукти без нареждане за движение на активи форма ПД 243. Тези нарушения са квалифицирани като неизпълнение на задължения по военната служба и злоупотреба със служебното положение по смисъла на чл.242, ал.1,т.1 и т.4 ЗОВСРБ и за същите ищецът е дисциплинарно наказан с най-тежкото дисциплинарно наказание.

Наказателната отговорност на ищеца е отделна от неговата дисциплинарна отговорност. Претендираните от ищеца вреди поради дисциплинарното му уволнение са извън рамките на отговорността на държавата по ЗОДОВ, тъй като не произтичат пряко от повдигнатото обвинение. Съгласно разпоредбата на чл. 172 от Закона за отбраната и въоръжените сили на РБ /ЗОВСРБ/ военнослужещият има право на обезщетение в размер на месечното му възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 6 месеца, или на разликата във възнагражденията ако за периода е работил на по-ниско платена работа, само при отмяна от съда на освобождаването от длъжност. Съгласно чл. 173 от същия закон, военнослужещият може да предявява иски за обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, които са му причинени при или по повод изпълнение на военната служба. В последните два случая компетентни за произнасяне са административните съдилища. **Разпоредбата на чл.8, ал.3 от ЗОДОВ сочи, че когато закон или указ е предвидил специален ред за обезщетение, този закон не се прилага.** Влязлата в сила заповед за уволнението на ищеца е прякото основание за изисканото възстановяване на разходите за издръжка и обучение във Военна Академия в размер на 6055,88 лв., за неизплащане на сумата от 30 993,4 лв. - обезщетение, което ищецът би получил при освобождаване от военна служба на осн. чл.227, ал.1 от ЗОВСРБ, за неизплащане на сумата от 8830,5 лв. – обезщетение за неспазен срок на предизвестие на осн. чл.168 от ЗОВСРБ и за неизплащане на сумата от 600 лв. – вещеве доволствие на осн. чл.224, ал.1, т.1, вр. чл.227, ал.5 от ЗОСРБ. Срещу заповедта за уволнение ищецът е разполагал със средство за защита по специалния закон - ЗОВСРБ. Незаконосъобразност на уволнителната заповед на ищеца е могла да бъде установена в производство по чл.171 ЗОВСРБ. Тъй като заповедта за уволнение на ищеца не е била обжалвана от него по предвидения специален ред и е влязла в сила, не може да бъде споделено възражението му, че е незаконна, а претендираните от ищеца вреди и пропуснати ползи поради незаконно уволнение биха могли да му бъдат възстановени само ако същото бъде признато за незаконно по съответния ред и то в производство, различно от настоящото. Ето защо, за посочените по-горе суми не са налице предпоставките по чл.4, ал.1 от ЗОДОВ, поради което претенциите за тези суми са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

Последното се отнася и за претенцията на ищеца за сумата от 1086,22 лв. – разходи за гориво във връзка с осигурен транспорт с личния автомобил на ищеца за провеждане на лечение на дъщеря му Н. Н.. Съдът не споделя възражението на ищеца, че по делото е установена пряката връзка на заболяването на дъщерята на ищеца с повдигнатото на баща ѝ обвинение. Ангажираните доказателства в този смисъл - свидетелски показания и медицински документи за поставени диагнози на дъщерята на ищеца, при липсата на подкрепящо тези твърдения на ищеца експертно становище по делото, не са достатъчни за са установят твърдяната пряка причинно-следствена връзка. Същевременно, вредите причинени на трети лица - включително на дъщерята на ищеца, независимо от това за чия сметка са, се явяват извън предмета на настоящия спор. Ето защо разходите извършени за транспорт на дъщерята на ищеца по никакъв начин не могат да бъдат включени в имуществени вреди, които се дължат в негова полза по ЗОДОВ.

Върху посочените по-горе главници, следва да бъдат присъдени законни лихви, които съгласно приетото по т.4 от ТР № 3/22.04.2005 год. по т.д.№3/2004 год. на ОСГК на ВКС са дължими считано от влизане в сила на оправдателната присъда – т.е. от 07.11.2016 год., когато е настъпила и изскуемостта на вземането за законна лихва. Исковата молба е подадена на 03.02.2020 год., като ответникът е направил възражение за погасяване по давност на вземанията за законни лихви за част от претендирания период. Съгласно разпоредбата на чл.111, б.“в“ от ГПК вземанията за лихви се погасяват с изтичане на тригодишна давност, поради което вземанията за лихви до 03.02.2017 год. – т.е. за периода от 07.11.2012 год. до 02.02.2017 год., се явяват погасени по давност, поради което възраженията на въззивника-ищец за неправилно определен момент, от който са дължими законни лихви върху присъдените обезщетения са неоснователни.

Горното сочи, че в частта от обжалваните части, с която окръжният съд е стигнал до различни правни изводи, като е уважил претенцията на ищеца за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ за сумата над 30 000 лв. до 60 000 лв., **решението е неправилно** като постановено при необосновано завишен размер на дължимото обезщетение, в която част решението следва да бъде отменено, а спорът - решен по същество, **с отхвърляне на иска на ищеца в тази част,**

т.е. за разликата от 30 000 лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 03.02.2017 год. до окончателното и изплащане.

Във всички останали обжалвани части по същество на спора, поради съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, **решението е правилно и следва да бъде потвърдено.**

По въпроса за съдебните разноси при горепосочения изход на делото:

По направените пред първата инстанция разноси:

Съгласно чл.10, ал.3 от ЗОДОВ ако искът бъде уважен частично – какъвто е настоящия случай, ответникът дължи на ищеца пълния размер на разноските по производството и на внесената държавна такса. Заплатеното адвокатско възнаграждение за защита от един адвокат се присъжда съразмерно на уважената част от иска.

Съгласно представения списък за разноси и доказателствата за плащане, ищецът е направил разноси пред окръжния съд за заплащане на държавна такса от 12,70 лв., както и разноси по производството: сумата от 152,70 лв.- депозит за вещо лице и 5 лв. – заплатена държавна такса за издаване на съдебно удостоверение-общо 170,4 лв.-тези разходи на ищеца следва да бъдат изцяло възстановени от ответника. Направените разходи за заплатено адвокатско възнаграждение от 2500 лв. следва да бъдат възложени в тежест на ответника съразмерно с отхвърлената част от иска, поради което в полза на ищеца е дължима сумата от 708,73 лв. Общият размер на дължимите разноси в полза на ищеца за първоинстанционното разглеждане на делото е **879,13 лв.**

С решението на окръжния съд в полза на ищеца са били присъдени първоначално разноси в размер на 1302,23 лв., а с определение № 260147/06.04.2021 год. по делото, е присъдена допълнително сумата от 82,31 лв. – т.е. присъдените от разноси в полза на ищеца от окръжния съд са в размер на **1384,54 лв.**

Предвид изложеното по-горе съдът намира подадената **частна жалба** срещу определението на окръжния съд за изменение на постановеното от него решение в частта за разноските, за **неоснователна**. Неоснователно е

възражението на ищеца в качеството му на жалбоподател по частната жалба срещу определение № 260147/06.04.2021 год. на окръжния съд, в частта, с която се иска съдът да присъди в негова полза пълния размер на заплатения адвокатски хонорар. Това искане на частния жалбоподател противоречи на разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, в която изрично е посочено, че заплатеното възнаграждение за адвокат се присъжда съразмерно на уважената част от иска, в какъвто смисъл е и приетото от окръжния съд. Другото оплакване на частния жалбоподател, относно присъдени по-малко от дължимите разноси направени пред първата инстанция извън адвокатското възнаграждение, също е неоснователно. Противно на твърденията на частния жалбоподател, че останалите разноси са присъдени съразмерно, след като е съобразил разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, окръжният съд с обжалваното определение е приел, че останалите разноси направени от ищеца са дължими в пълен размер, поради което допълнително е присъдил сумата от 83,31 лв. Ето защо, **частната жалба като неоснователна следва да бъде оставена без уважение**, което в случая е целесъобразно да бъде направено с решението по делото.

В обобщение, при зачитане на приетото от настоящия съд по същество на спора, обжалваното решение в частта за разностите, изменено с определение № 260147/06.04.2021 год. на окръжния съд, в тази част, следва да бъде отменено, **в частта, с която в полза на ищеца са присъдени съдебни разноси над размера от 879,13 лв. до размера от 1384,54 лв.**

Разноси пред въззивния съд:

За заплащане на държавна такса въззивникът-ищец е направил разноси в размер на 8,30 лв., както и платено адвокатско възнаграждение в размер на 2680 лв. На осн. чл.10, ал.3 от ЗОДОВ ответникът дължи на ищеца във връзка с неоснователната част от неговата жалба изцяло сумата от 8,30 лв., както и съразмерна част от адвокатското възнаграждение, за отхвърлената част от жалбата на ответника – т.е. съразмерна част за сумата от 30 000 лв., което сочи, че дължимите съразмерни разноси за адвокатско възнаграждение са в размер на 763,64 лв., които следва да бъдат възложени в тежест на насрещната страна.

Мотивиран от горното, Бургаският апелативен съд,

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частната жалба подадена от Н. СТ. Н. от ****, ЕГН *****, чрез процесуален представител адв.А.К., срещу определение №260147/06.04.2021 год. по гр.д.№106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд.

ОТМЕНЯ решение № 23/18.11.2020 год. по гр.д.№ 106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд, **В ЧАСТИТЕ ОТ ОБЖАЛВАНИТЕ ЧАСТИ, С КОИТО:**

Е ОСЪДЕНА Прокуратурата на Република България, да заплати на Н. СТ. Н. ****, ЕГН *****, на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, **сумата над 30 000 лв. до 60 000 лв. – т.е. разликата от 30 000 лв. /тридесет хиляди лева/**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно повдигнати обвинения за извършени престъпления по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК, за които престъпления ищецът Н.Н. е оправдан с влязла в сила присъда на СлВС по НОХД №208/2015г., **ведно със** законната лихва върху сумата, считано от 03.02.2017г. до окончателното ѝ изплащане.

Е ОСЪДЕНА Прокуратурата на Република България да заплати на Н. СТ. Н., на основание чл.78, ал.1 от ГПК направените от него разноски пред първата инстанция **над размера от 879,13 лв. до размера от 1384,54 лв.**

ВМЕСТО РЕШЕНИЕТО В ОТМЕНЕНИТЕ ЧАСТИ ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска на Н. СТ. Н. ****, ЕГН *****, срещу Прокуратурата на Република България, на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ да бъде осъден ответника да заплати на ищеца **сумата над 30 000 лв. до 60 000 лв. – т.е. разликата от 30 000 лв./тридесет хиляди лева/**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно повдигнати обвинения за извършени престъпления по чл.339, ал.2, вр. с ал.1, вр. с чл.20, ал.2 НК, по чл.372, ал.1 НК и по чл.387, ал.1 НК, за които престъпления ищецът Н.Н. е оправдан с влязла в сила присъда на СлВС по НОХД №208/2015г., **ведно със** законната лихва върху сумата, считано от

03.02.2017г., до окончателното ѝ изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 23/18.11.2020 год. по гр.д.№ 106/2020 год. по описа на Ямболския окръжен съд, **В ОСТАНАЛИТЕ ОБЖАЛВАНИ ЧАСТИ.**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, да заплати на Н. СТ. Н. ****, ЕГН *****, направени разноски пред въззивния съд в размер на **общо 771,94 лв. /седемстотин седемдесет и един лева и деветдесет и четири стотинки/**, от които разходите за заплатена държавна такса от 8,30 лв. и адвокатско възнаграждение съразмерно на отхвърлената част от жалбата на ответника, в размер на 763,64 лв.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния касационен съд с касационна жалба, в едномесечен срок от връчването на препис от него на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____